

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

Table with 4 columns: W miesiącu, w kwartale, w półroczu, w roku. Rows for monthly, quarterly, half-yearly, and yearly rates.

Redakcja: ul. Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny 3. Telefon Redakcji i Administracji Nr 41.

Reklamy nadawane w Redakcji nie zwraca. We Lwowie sprzedaje numerów po 12 hł.: w Biurze dzienników A. Olszewskiego, ul. Kilińskiego 2 i w Biurze Płohna, ul. Karola Ludwika 9.

Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOWA

REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscowa: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscowa: Administracja „Nowej Reformy“... Główna trafikarna w Ryńku... Agencja J. Hopasa i A. Salomonowej...

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 20 hł., za każdy następny raz 15 hł. Nadesłane po 60 hł. od wiersza. Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hł. Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Celem uregulowania nakładu prosimy o możliwie najwcześniejsze nadesłanie prenumeraty. Administracja „N. Reformy“.

Walka z drożyzną w Krakowie.

Komisyja aprowizacyjna Rady miejskiej krakowskiej przyjęła na onegdajszym posiedzeniu szereg rezolucyj w sprawie zmniejszenia drożyzny mięsa w naszym mieście.

Drożyzna mięsa, zwłaszcza wołowego, w większych miastach naszego kraju, przedewszystkiem w Krakowie i we Lwowie dosięgła już stopnia, który średnio i mniej zamożnej ludności uniemożliwia wprost racjonalne odżywianie się.

Drożyzna obecna spowodowana została głównie zmniejszeniem się dowozu bydła na targi wielkomięskie. Tak np. na targowice w Krakowie spędzono w roku bieżącym: buhaji 582 (17 proc.) mniej, niż w tym samym czasie roku zeszłego...

W latach dawniejszych dowożono na krakowską targowicę dosyć znaczną ilość wołów z Węgier, w roku bieżącym zaś nie otrzymaliśmy z tamtąd ani jednej sztuki...

W miesiącach letnich roku bieżącego ustał także dowóz wołów bukowińskich na targowice w Krakowie, dawniej dosyć znaczny, tak, że obecnie Kraków skazany jest wyłącznie na sped bydła rzeźnego z zachodniej części kraju...

Wszelkie dotyczące badania i stwierdzenia statystyczne wykazują fakt bardzo smutny, że hodowla bydła w Austrii i na Węgrzech nie wystarcza już na pokrycie własnego zapotrzebowania mięsa w obu częściach tego państwa.

i dziś jeszcze odbywa się na dość wysoką skalę wywóz bydła i to najlepszych wołów opasowych z Austro-Węgier na targi zagraniczne na przykład do Dreżna, Monachium i Norymbergii.

Według dotyczących obliczeń, zanika ta sprawa, że na przykład cena jednego wołu galicyjskiego, dowożonego do Wiednia, będzie mogła być obniżoną o 27 koron — podczas gdy cena wciu, przywiezionego do Krakowa z kraju, z powiatu limanowskiego lub z Grybowa obniży się tylko o 150 do 175 koron...

Ten zatem środek dla zmniejszenia drożyzny mięsa niema dla Krakowa znaczenia ulgi, przeciwnie, drożyznę tu jeszcze tylko powiększyć może.

Na zniżkę mięsa w Krakowie mogłoby jedynie wpłynąć wyjednanie u rządu na czas trwania drożyzny 50-procentowego zniżenia podatku spożywczego, przy odpowiednim zniżeniu czynszu dzierżawnego.

Wielkiej i szybszej korzyści spodziewać się można po zamierzonej przez rząd akcji ku znacznemu podniesieniu hodowli nierogacizny. Wobec wielkiej plodności swini i rychłej ich zdatności na rzeź, brak mięsa wieprzowego w krótszym daleko czasie może być wypełniony.

Jako doraźny środek ku zmniejszeniu drożyzny mięsa w większych miastach i centrach przemysłowych rząd wybrał — jak wiadomo — zniżenie taryfy frachtowej od przewozu bydła, nierogacizny i mięsa na kolejach państwowych o 50 procent.

Podobnie jak i w innych miastach, w Krakowie także, w tym celu zainicjatywę i przy pomocy rządu powstać mają liczne tego rodzaju zakłady hodowli świń, jakie istnieją w Niemczech i tam znacznie się przyczyniły do pomnożenia liczby nierogacizny.

wplyną może na ożywienie dowozu bydła i nierogacizny z Węgier, gdyż na kolejach węgierskich nie obowiązują, przeto nie ulega wątpliwości, że wyda ona jedynie ten skutek, iż jeszcze większe ilości bydła etc., niż dotychczas, wywozić się będzie do Wiednia i Pragi z naszego kraju — z nową szkodą dla jego konsumpcji wewnętrznej.

Według dotyczących obliczeń, zanika ta sprawa, że na przykład cena jednego wołu galicyjskiego, dowożonego do Wiednia, będzie mogła być obniżoną o 27 koron — podczas gdy cena wciu, przywiezionego do Krakowa z kraju, z powiatu limanowskiego lub z Grybowa obniży się tylko o 150 do 175 koron...

Widzimy, że znowu Dalmacya wydaje się najmniej wiewską, co przeczy oczywistości, a jest wynikiem wzmiankowanej powyżej przyczyny.

W miastach niewielkich, od 5 do 20 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Dalmacya, Pomerania, Bukowina, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

Ludność Austrii.

(Na zasadzie danych spisu ludności z 1910 roku.)

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Austria, Hungary, etc.

Jak niebezpiecznie byłoby sądzić o stopniu umiastowienia kraju z odsetków ludności, przypadających na gminy ludne lub nieludne — najlepszym przykładem może służyć wybitnie wiewska, zupełnie nieuprzemysłowiona, Dalmacya. Pomimo tej wiewkości, w gminach z ludnością poniżej 2000 mieszkańców mieszka zaledwie 41 proc. ludności Dalmacyi.

tobie na klasztor katolicki i do tego panieński napisać, to jakby na wesele iść — no i z pewnością myślisz tam sobie wesele sprawić takie, żeby całych dziesięć lat postu zapomniać.

— A ja to nie? — krzyknął Odrowąż — przecieżem ślubował choćby kościół Maryacki podpaścić!

— Ty! Łatwo się tobie wykreślić od wszystkich. Małoż to masz w niebie krewniaków? I biskupi i mnisi z tych klasztorów, co Odrowążowie pońdowali, jak stana szeregiem, to ich bez mała tyle będzie, co nas pod Grunwaldem.

— A na czele święty Jacek! Toż jak ryknął chórem: „przebacz mu Panie“ to ludzie na ziemi będą myśleli, że to na grad grzmi.

— Pewna to rzecz — rzekł Czesław — że choć na skąpej głębie siedzimy, ale w kościele wielkie zasługi i zachowanie mamy, no ale i ty masz biskupa w rodzinie.

— Ba, co biskup, to nie święty! A i z fundacyami to nie bardzo się w życiu ku nim spieszy i odkładał je wciąż, aż śmierć zaskoczyła go tak niespodzianie, iż jego gosiówką fortunę ufundować mógł.

— Zadzierając ty zdrów nosa, skoro ci biogłosławieństwa tych klasztorów i praszczurów nie zbyt cięża!

— A sameś tylko co biadał, iż żadnej protekcyi w niebie nie masz.

— Bodajże cię! — zawołał Zenowicz — A ja słucham z uwagą i aż serce mi się ścisła, przeczą tak mię znieprawidziłeś...

— Przech? A no, undzi mi się z gębą zamkniętą, do południa jeszcze daleko, czekaj że tu w milczka póki pani Sońka wróci!

mu dziwno, że tyle dni się włożymy, a nie uradziliśmy nic — mówił Czesław.

— Bo Aleksy, którego ta sprawa jest, milczy, a ty mu wtórniesz. Ja zaś po północy gadać nie lubię, a bez pani Granowskiej nie postanowię nic! Ale żeby przewietrzyć i język z drzemki obudzić chciało mi się, ot i ulżyłem sobie nieco!

Rozemnieli się wszyscy trzej. Zagawędzili to o tem, to o owem. Jeden drugiego wypyttywał o lata minione, swoje dzieje opowiadał. I czas im płynął dość szybko.

Słońce przez południe już przelażało; powietrze cieplejsze i do lasu się przedostało, promienie jasne przez gałęzie przedzierają, a pacholcy wysłani na zwiady wracali z niczem. Od strony Łańcuta ni cienia ludzkiego nie było widać.

Pod wieczór dopiero przybyła posłaniec ze znakiem od Sońki, prosząc, by cierpliwie jeszcze nieco czekali. Sońka pani kasztelanowej w domu nie zastała, ale kasztelanica ją upewniła, że rychło powróci i przykaże, iż ktobykolwiek od pana Zenowicza przybył, by jej powrotu czekał, bo wieści ważne ma i widzi się wcale dobrze. Z Krakowa pisanie duże otrzymała i wszystko, co się tam stało, wie.

— Wasył nie mógł to z wami przybyć? — pytał Zenowicz.

— Wasył od switania z kasztelanem chodzi, stadninę ogląda, rady o chowaniu zbiegać daje. Kiedym odjeżdżał, pokazywał tatarskie myłnice i janczarskie cięcia, a kasztelanica od siebie go nie puszcza, że aż naszym zaszłość w oczach się żółci.

Zenowicz odstąpił zniechęcony, na kobiercu leżał, ręka machnął i mruknął:

— Dziesięć lat ucę się czekania i jeszcze końca nie ma! Z kobietą sprawą! Ryserka rzecz słuchać i czekać. Czego? Na końcu szabli wiara moja zawsze była. Nie nauczyłem się chytrności i podstęp. Złamię się gwałtu! Kasztor? A mnie co do tego? Jam schyzmatyk! Swoja ziemia? To i co? Kiedy ubywa moje dobro, to mi ubca, wroga jest! Czyżby na prawdę rozdarli Jagiellę na dwoje i król polski Władysław pozwolił na krzywdę tego, którego książę Jagiello bronić winien? Czekaj? A jeśli tymczasem Marynię uwiozą i tak skryją, że znowu dziesięć lat minie, zanim ślad jej odkryje! Cały Przemysł spale, Kraków w popiół obróć!

Porwał się z legowiska, oczyma, krwią nabiegłymi, dokoła zatoczył.

Gosłowicki wzrok ten schwył, dłoń przyjaciela uściśnął.

— Aleksy... Nie czujesz li, że koniec twej niedoli zbliża się?

— Koniec? Ja widzę, że wleczę się ona dalej, jak dotąd. Tyłkom dawniej z Wasyłem po polach i bezdrożach się włożył doli szukając, a teraz kryje się po borach jak niedźwiedz na zimą, by usnąć, aż mu wiosna w oczy zaświeci i sen przerwie.

— A ja czuję — rzekł Gosłowicki z mocą — że ta wiosna idzie, idzie szybko...

— Zbudzi mnie, gdy już nadejdzie — odparł Aleksy őrwiąco, leżał, burką głowę ootał i tak nieruchomy całą noc przepędził.

— Maciek usiadł tuż przy głowie przyjaciela i prawie z oka go nie spuszczał. Czasem zdawało mu się, iż westchnienie słyszy stumione i rozumiał, że Aleksy nie we śnie, lecz w zapamiętaniu wielkim się pograżał.

Nazajutrz Zenowicz ni słowa nie przemówił. Odrowąż też jakiś przynębiony był.

W Królestwie Polskim niema prawie gmin z ludnością poniżej 2000, a przeważna ich część liczy 5 do 10 tysięcy mieszkańców; — są nawet i znacznie ludniejsze, blisko 20 tysięcy ludności liczące gminy, które pomimo to złożone są z okolic czysto wiejskich.

W Austrii w gminach z ludnością nie dochodzącą do 2000 mieszka blisko połowa mieszkańców (49,5 proc.). Odsetek ten jednak waha się od 63,2 proc. w Styrii do 25,4 proc. w Austrii Dolnej, 13,5 proc. na Pobrzużu i 4,1 w Dalmacyi.

Pewniejsze dane, dotyczące stopnia umiastowienia poszczególnych krajów austriackich otrzymamy, skoro za granicę pomiędzy wsią a miastem uznamy nie dwa, lecz pięć tysięcy mieszkańców w gminie.

W gminach z ludnością nie przerosnącą 5000 mieszkańców mieszkało w roku 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Styria, Carinthia, etc.

Widzimy, że znowu Dalmacya wydaje się najmniej wiewską, co przeczy oczywistości, a jest wynikiem wzmiankowanej powyżej przyczyny.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

wstanie ich jednak jest sprawa bliskiej przyszłości. W Galicyi na gminy z ludnością powyżej 5000 przypada zaledwie 18,3 proc. ludności, a z tej ludności miejskiej blisko połowa, bo aż 8,7 proc. całej ludności mieszka w miastach z ludnością, nie przerosnącą 20 tysięcy. Te cyfry wybitnie świadczą o wyraźnym drobno-mieszkańskim charakterze miast Galicyi, o słabym stopniu rozwoju jej wielkomięskości.

Przechodząc do rozpatrzenia miast średniej miary, z ludnością od 20 do 50 tysięcy. Miast takich ogółem w Austrii jest 51, w Galicyi 12 (w r. 1900 zaledwie 7). W miastach tych mieszkało:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Dalmacya, Salzburg, etc.

W pozostałych krajach austr. (Austria Górna i Bukowina) miast takich niema. Dalmacyi znowu w rachubę brać tu niepodobna. Abstrahując Salzburg, którego wysoki odsetek wyraża stosunek miasta Salzburga do prowincyi, widzimy, że największą rolę miasta średniej miary odgrywają na Śląsku. Miasta te są w fazie szybkiego wzrastania. W r. 1900 liczyły zaledwie 27 tysięcy mieszkańców, dziś liczą już 76 tysięcy.

Słaby rozwój tych miast w Austrii Dolnej pochodzi stąd, że na rozwoju tego kraju cięży potężnie wzrost Wiednia, który wchłania w siebie ludność i nie daje się rozwijać dalszej okolicy. Dwa miasta z ludnością od 20 do 50 tysięcy Austrii Dolnej netykto nie wzrosły w 10-leciu 1900—1910, lecz ludność ich zmniejsza się z 65 tysięcy w r. 1900 do 55 tysięcy. Zjawisko to wysoce charakterystyczne.

Znacznie natomiast wzrosły miasta średnie w Galicyi: w r. 1900 było ich zaledwie 7 z ludnością 219 tysięcy; dziś jest ich 12 z ludnością aż 353 tysięcy.

O rozwoju wielkich miast Austrii, z ludnością przerosnącą 50 tysięcy, wzmiankowaliśmy w artykule poprzednim.

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

W miastach wielkich, od 20 do 100 tysięcy mieszkańców liczących, mieszkało w r. 1910:

Table with 2 columns: Region, Population. Rows for Vienna, Prague, Budapest, etc.

E. ZORJAN.

MIŁOŚĆ KRÓLEWSKA

Powieść historyczna z czasów Władysława Jagiełły

20 (Ciąg dalszy.)

— A sam też piłeś?

— Nie.

— Przech?

— Muie się tam febra nie chwyta, bom i w zimnym stawie zahartowany i na taką chorobę za mały.

— Jakto za mały?

— Powno. Febra to błotnica, przez wilgoc w ciału i kości ludzkie wlaży. A we mnie gdzieżby się ta wilgoc zmieszcza? Tyle chyba co kot napłakał, a od tego cieknie nie zabojeje. No... zresztą wiem ja, że służba, choć i wierna, ludzie są. A nuż wszyscy zasną kamieniem? A was po starce i huk armatni by nie obudził. W czudym kraju, w lesie, kto tam wie, co się zdarzyć może.

Zenowicz Gosłowickiego za rękę uściśnął.

— Kpiarz ty jesteś Maciek, ale zacny przyjaciel i rozum masz!

— Było się urodzić wcześniej i powieść o sp. stryjowi, który całe życie niepokoił się tem, że gupil! Pewno ciężko mu było umierać, widząc, że choć mi skarby znaczne zostawia, rozumu swego zostawić nie może. Chyba teraz, jeśli twój głos dojdzie go w niebie, ulgę uczuje.

— Cóż ci to?

— A no cała ta sprawa. Ty schyzmatyk, to

Jeno Gosłowicki w miejscu usiedzieć nie mógł. Po lesie chodził, aż ku drodze wybiegał; pogwidywał i pospiewywał, krotkile opowiadał zaczynał, lecz widząc, iż go nikt nie słucha, znowu sam uciekał, bo mu widok Zenowicza serce rozdzierał.

Słońce grało i świeciło, darząc świat rozkoszem babskim latem. Wróble pod lasem na ścierniskach świ-gotały, hatac czyniąc taki ogromny, iż kawi i wrony aż w głęboke bory uciekały. Szczygły rozpiewały się w tarninach, a gile rozspaly się dokoła, niby maki polne. Macka aż kości swierzbiała.

Biegł do towarzyszy, chciał ich łajac, gromić za ich niewiarę, bić się za obrazę pani kasztelanowej, której słowo święte dla każdego być powinno, lecz kiedy ich ujrzał, słów znaleźć nie mógł.

Gdy się zmierzchać zaczęło, Zenowicz sam około ogniska się zakrzętał. Kazał gromadzić gałęzie suche, a choć już ułożono kupę dużych wołaj, by dawano jeszcze.

— Zimno ci? — zapytał troskliwe Gosłowicki i już ku sarkwie ze starą isć chciał.

— Nie, jeno na zimowe leże zaważasz się gotuje.

Gosłowicki w pół kroku się zatrzymał. To sztyrdstwo uboło go mocno.

— Czesik, drogę do Łańcuta znasz?

— Znam.

— Więc na koni! Aleksiego bierz. Nie wierzy w nie, ufnosci nie ma, niech jedzie. Ja wiarę mam, ostaję tutaj!

— Jadę — zawołał Zenowicz.

— Ależ... — sprzeciwiał się Odrowąż.

(C. d. n.)

wielki wezyr nie dał jeszcze odpowiedzi, a gabinet angielski uważa ją z góry za bezprzedmiotową i sądzi nawet, że rokowania zostaną zerwane.

Sprawa ta dla Turcyi jest bardzo ważną, gdyż od niej zależy pozwolenie Anglii i zaprzyjaźnionych z nią mocarstw na podwyższenie cel tureckich, tudzież uznanie tureckiej władzy zwierzchniej nad Koweitem. Jeżeli mimo to wielki wezyr zwleka z odpowiedzią, to musi mieć do tego ważne powody. Turcyja w tym wypadku liczy na pomoc Niemiec, dla których kolej bagdadzka ma pierwszorzędną doniosłość.

Tu międzynarodowa doniosłość kolei bagdadzkiej jest powodem, za sprawą jej tak długo się toczy. Towarzystwo budowy wspomnianej kolei otrzymało od rządu tureckiego w roku 1899 tymczasową koncesję na budowę linii aż do zatoki Perskiej, a w roku 1903 przyszło do skutku ostateczne porozumienie. Prace na przetrzeźni Konia-Bulguru mogły być jednakże podjęte dopiero po zapewnieniu ze strony Turcyi podkładki dla pożyczki na budowę. Kapitał międzynarodowy z powodów politycznych zachowywał się odpornie. Anglia nieprzejrzysta była usposobiona dla tego przedsiębiorstwa niemieckiego, Rosya stała na uboczu, a Francyja nie zapalała się do tej sprawy. W ten sposób międzynarodowy zespół był wykluczony, a Niemcy pozostały same.

Ponieważ Turcyja nie mogła dać gwarancyi dla dalszych środków finansowych, więc budowę zastanowiono aż do czasu, gdy otrzymano fundusze na zastaw przewyżek administracyi długu państwowego (dette publique). Na mocy nowej umowy z r. 1908 zobowiązało się towarzystwo wybudować linię Bulguru-Helfi (Pel Eli koło Mosul), której długość obliczono okrago na 840 kilometrów, tudzież linię boczną do Aleppo (Haleb). Rozpoczęto budowę równocześnie od wschodu i zachodu, a w czerwcu 1910 r. wydano drugą serję pożyczki, lokując ją w Niemczech, Austrii, Szwajcaryi, Belgii i Holandii.

Znajdująca się obecnie w budowie linia Bulguru-Helfi uważana jest za najtrudniejszą do wykonania z powodu terenu w części górzystej. W marcu ubiegłego roku przyszło do skutku trzy umowy pomiędzy rządem tureckim a towarzystwem. Budowa głównej linii do Bagdadu została zapewniona, a towarzystwo niemieckie zerkało się pomiędzy innymi 4%, podwyżki cel, tudzież budowy ostatniej części kolei. Towarzystwo zgodziło się jeszcze dodatkowo na oddanie budowy linii Bagdad-Zatoka Perska towarzystwu otomańskiemu, które zostanie utworzone, ze wspomnianym powyżej warunkiem, że udział kapitału niemieckiego nie będzie mniejszy od udziału każdego innego państwa. Zrezygnowanie towarzystwa z 4-procentowej podwyżki cel i z budowy ostatniej linii kolejowej wzmocniło stanowisko Turcyi wobec Anglii. Dnia 19 b. m. podpisana została umowa poezdamska pomiędzy Rosyą a Niemcami, odnosząca się także do kolei bagdadzkiej. Umowa ta, korzystna dla Niemców, wzmocniła też samem ponownie stanowisko Turcyi, która też wobec Anglii ma nieco wolniejszą ręce. Stąd zwłoka wielkiego wezyra w odpowiedzi na notę angielską, stąd także obawa, że rokowania zostaną zerwane.

Walki w Persyi.

O wypadkach w Persyi nadchodzą obecnie wieści wyłącznie z rosyjskich źródeł, a więc bardzo podejrzane co do swej wiarygodności. Donoszą one o nowych sukcesach bypęszacha i zapowiadają już rychłe jego zwycięstwo, a nawet wkroczenie do Teheranu. Przed kilku dniami jeszcze otrzymano w Petersburgu doniesienia — mniej optymistyczne. I tak obszerna depesza, jaka nadeszła tam w dniu 26 bm. z Teheranu, zawierała następujące informacye:

Uspokobienie ludności Teheranu jest przynajmniej. Mimo to, dzień urodzin młodego szacha obchodzono uroczysto. Całe miasto pokryło się różnobarwnymi flagami, a wieczorem urządzono wspaniałą iluminacyę. Naczelnym wodzem wojsk rządowych mianowano obecnie księcia Maizusa Saltaneh. Jak słychać, ma on zamiar dopuścić bylego szacha bez oporu aż pod samą stolicę, ażeby tu dopiero zadać mu cios stanowczy. Wieści, jakoby wojska rządowe odniosły wielkie zwycięstwo nad oddziałami bylego szacha, dowodzonemi przez Szua Saltaneh i Aszida Dauleh, przyjęto tu z niedowierzaniem, natomiast za wiarygodne uważać należy doniesienia o nowych walkach w pobliżu Borstruz, gdzie wojska rządowe mimo, iż są liczebnie słabsze, odparły ataki zwolenników Mohameda Alego i wzięły nawet do niewoli kilku szefów turkmeńskich. Z innej znów strony donoszą, że wojska rządowe pod dowództwem Montazara Dauleh w Lurystanie zwabione zostały przez partyzantów ex-schacha w zasadzkę, gdzie wycięto je co do nogi. Sytuacya jest w każdym razie bardzo niepewna — bo jedne wiadomości przeczą drugim, a kontrolowanie ich autentyczności jest niemożliwe.

Inne depesze z tegoż samego dnia (26 bm.) zapewniały, że wieści o rzekomem zamordowaniu ex-schacha są bezpodstawne, zaznaczyły atoli, że na razie nie wiadomo, gdzie on obecnie przebywa.

Tymczasem już w dniu 29 b. m. otrzymano w Petersburgu depesze następującej treści: „Jak słychać, były szach okopał się w forcie Kalediwesdzia, ażeby tam stawić czoło silnemu oddziałowi wojsk rządowych, który zamierza go zaatakować. Wielką sensacyę wywołała tu pogłoska, że Madżala Saltaneh i Szudza ud Dauleh, którzy objeli dowództwo nad wojskami rządowemi w Belaszawarze i na koszt rządu zgromadzili tam znaczny zastęp ochotników, przeszli wraz z nimi do obozu Mohameda Alego. Z miasta Serab agituja obecnie gorliwie wśród Szachsewanów, ażeby nakłonić ich do przyłączenia się do wojsk ex-schacha i umożliwić im zajęcie miasta Astary. Także w Aserbejdżanie sytuacya ex-schacha bardzo się poprawiła, lecz bliższych wiadomości stamtąd niema z powodu przerwania połączenia telegraficznego. To atoli jest faktem, że kilka chanów tamtejszych przeszło na jego stronę i zajęło kilka ważnych dla niego pozycy. Nie mniej korzystnie przedstawia się sprawa ex-schacha w Sawaidub, gdzie dyktaczas zwycięsko odparło wszelkie ataki wojsk rządowych. W Ardebilu naczelnym wodzą Szachsewanów również przeszedł na jego stro-

na i pociągnął za sobą tamtejsze wojsko rządowe, które podobno Mohameda Alego już ponownie proklamowało szachem“.

Luna wreszcie depesza z Teheranu donosi, że stojący po stronie rządu Bachtiarowie ponieśli ciężką klękę pod Semanem i że Mohamed Ali już w tych dniach rozpocznie ogólną ofenzywę przeciwko stolicy.

Lecz wszystkie te wieści — pochodzą ze źródeł rosyjskich, a więc mogą być fałszywe lub tendencyjne niedokładne.

Kronika paryska.

Paryż, 29 sierpnia.

(Demonstracya drożdżniaczek kobiet. — Marylianka drożdżniaczka. — Postuch. — Woziwody w Paryżu. — Łazienki publiczne i domowe. — Łazienka pani Steinhel. — „Mona Liza“.)

[=] W północnej Francyi gospodynie domu wywołują gwałtowne demonstracye i bójki z powodu drożdżyn. W okolicy miast Lille, Charleville, Valenciennes, we wszystkich tych miejscowościach, gdzie przeważa ludność robotnicza, place targowe były w sobotę i w niedzielę widownią gwałtownych scen. Ruch zwraca się przeciwko ogromnemu podrożeniu masła, mleka, jaj i mięsa. Gospodynie chcą urządzić rodzaj bojkotu, nie kupując tych środków żywności, ale jak to uskutecznią, jest zupełnie tajemnicą, czy zagadką. W każdym razie od pewnego czasu gotują przeważnie ziemniaki i jarzyny. Chcą w ten sposób chłopa i handlarzy zmusić do zniżenia cen, a od czasu do czasu uciekają się także do gwałtów. Jest to „sabotage“, proklamowany w Paryżu.

Jeden z współpracowników znanego dziennika „Figaro“ wyjechał do Maubeuge, gdzie przyjeżdżo do okesów. Zaledwie otwarto tamtejszą targowicę — opowiada ów dziennikarz — gdy zdała odezwał się gromki chrzą głos kobiecych. Zabrzmiała melodia męsy-hanki, ale tekst był inny. Piewnik robotnik, nazwiskiem Bonlingue, napisał dla walczącej kobiecej pleśni rewolucyjną na nutę marsylianki. Można by to nazwać międzynarodową pieśnią o masie nota bene tanie, funt po 15 sous. Refren brzmi:

„En avant camarades
Les amis, tout debout!
Sans peur, ni tapage
Nous voulons l'heure a quinze sous“.

Znaczy to w prozie: „Naprzód towarzysze, przyjaciele, nuż! Bez obawy i zgłębku. Chcemy masła po 15 sous“. Spiewające tę pleśń kobiety szły w szeregach, przepasane czerwonymi szarfami i białymi lub błękitnymi fartuszkami. Każda miała w jednej ręce portmonetkę, w drugiej koszyk. W taki sposób weszły na targowicę. Na placu nie było ani jednego przepuknia — zwąchał — jak to powiadają — pismo nosom: zostali w domu. Jedna tylko wieśniaczka miała 30 do 40 funtów masła. „Po 15 sous, po 15 sous“ — spiewały gospodynie miejskie, wieśniaczka zaś energicznie protestowała. Ale odebrało jej masło, wazono i wypłacono po 15 sous za funt.

W licznych miejscowościach gospodynie miejskie poturbowały dotkliwie wieśniaków i przepukniów, a w Aveme zdemolowały hale targowe. Organizacya ruchu spożywa w rękach pani Gallios. Dala ona hasło, że kobiety muszą same same rządzić, a mężczyźni niechaj idą do pracy. Jej pończota jest pani Cambray, która obliczyła, że przeciętna rodzina robotnicza przy zarobku dziennym w kwocie 5 franków nie może z tego wyżyć. Handlarze przypisują drożdżną tegoroczną nadzwyczajną posuszę.

Ba — posucha dała się dobrze we znaki także Paryżanom. Gdy niedawno deszcz niezbyt obfity zrosił połknie liście drzewa na bulwarach i odświeżył nieco powietrze, redakcyje namyślały się, czyby nie ogłosić tego nadzwyczajnego wydarzenia za pomocą osobnych wydań. Odstąpiły jednakże od tego zamiaru, gdyż nadzwyczajne wydarzenie samo się przeciw ogłosiło. Jak daleko sięga pamięć ludzka, nigdy nie miano z wodą tę kłopotów, co w ostatnich dwóch latach. W roku ubiegłym z powodu powodzi było za wiele wody, tego roku z powodu posuszy za mało.

Na szczęście Paryż ma nowego prefekta, Delameya, który, jak każdy nowy prefekt, energicznie wykonuje swój urząd. Na co dawny prefekt, a obecny minister spraw zagranicznych, Selves, nie mógł się zdobyć przez cały szereg lat, to przeprowadził Delamey w przeciągu bardzo krótkiego czasu. Oto kazał sprowadzić z rzeki Marne wodę, która przechodziła przez filtry i zasila zbiorniki. Od tego czasu woda ma najwyższe nawet piętra i ludzie — jak się wyraził pewien humorysta — mogą ją nawet dolewać do absyntu, czy też odwrotnie.

Normalny przypływ wody usunął z ulic miasta roznosiciele wody, którzy z waderkami na nosidłach kroczyli dumnie przez Montmartre, głośno reklamując swój „towar“. Zdawoby się, że nosiwoda, to postać średniowieczna, a tymczasem minęło zaledwie 25 lat od chwili, gdy sławetny cech nosiwodów przestał istnieć. Było to wcale intratne zarobkowanie, któremu oddawali się prawie wyłącznie przybysze z Owernii, trudniący się także sprzedażą węgla. I tutaj istniały wielkie i małe „przedsiębiorstwa“. Wielki przedsiębiorca rozwijał wodę w beczkach i był woziwodą, mały przedsiębiorca roznosił ją w konewkach i był nosiwodą.

Ceny wody były czasem dla biedaków zbyt wysokie, zwłaszcza, że wzrastały z każdym piętrem. Zdarzało się często, że nosiwoda, wyszedłszy na piątą piętro, wołał wylać wodę niżeli sprzedać ją biedakowi, który dawał za waderko 6 sous, zamiast 10. Liczne rozporządzenia policyjne musiano wydawać, ażeby woziwodów utrzymać w karchach. Byli oni także pomocniczym korpusem straży ogniowej. Jeszcze w roku 1875 ten woziwoda, który zjawiał się pierwszy przy pożarze, otrzymywał premie w kwocie 12 franków. Druga premia wynosiła 6 franków. Za każdy hektolitr wody, przywiezionego do pożara, płacono im 35 centów. W roku 1880 ośm woziwodów liczył 1.400 członków.

Łazienki na Sekwanie — swoją drogą bardzo prymitywne — nie mogły pomieścić niezliczonych amatorów kąpiel. A ponieważ słonec piekło nieniemiernie, więc wbrew surowym przepisom policyjnym, kąpano się bez żenady pośród nadbrzeżnego bulwaru, gdzie w cieniu drzew antykwarye ustawiały swoje stoliki z książkami. Policya udawała, że nie widzi tej improwizowanej „plaży“ sielskiej. Zakładów kąpielowych ma Paryż stosunkowo mało, a łazienki domowe — rzecz dziwna — nie są tak poszukiwane, jak w innych wielkich miastach. Niedługo z czytelników ruszy niedowierzająca ramię, a jednak jest to prawdą, że są tutaj liczne

rodziny, dla których łazienka domowa traci niemożliwość. Nowe i z komfortem urządzone domy w Passy i Anteuil zajęte są przez damy z „Świata“, a o łazience w willi Ronstin, gdzie mieszkała pani Steinhel, opowiadają dziś jeszcze pieprzne szczegóły. Łazienka dla cnotliwych jest tem samem co separata.

Z powodu zniknięcia Mony Lizy z Lawru urządzili sobie reklamę dwaj humorysty Maits i Alexander Fischer, którzy przeprowadzili kradzież tego obrazu. Przed kilku laty pojawiła się ich humoreska pod tytułem: „L'Envoi nr. 5231“. W humoresce tej dwaj złodzieje kradną „Monę Lizę“ z Lawru, gdzie dali się zamknąć na noc. Rano wyszli bez przeszkody z muzeum. Ale ostrze humorystki nie zwraca się przeciwko zarządowi Lawru, lecz przeciwko jury Salonu. Mianowicie złodzieje wystawili „Monę Lizę“ w Salonie jesiennym, gdzie jej nie poznano. Krytycy piszą o „Monie Lizie“, jako dziele podokradającego artysty. Obrazu nie sprzedano. Gdy złodzieje chcieli go już zabrać, pojawił się Anglik, który rozpoznał dzieło Vincolego i nabył je za milion franków. Złodzieje zabrali pieniądze i z ciekawości poszli do Lawru. W sali „Carré“ ku swojemu ogromnemu zdziwieniu ujrzeli „Monę Lizę“ — trochę tylko nową. Stała przed nią grupa widzów i z zachwytem wołała: „Mona Liza! Leonardo da Vinci! Wspaniałość! Warte co najmniej milion“. Złodzieje odeszli zupełnie spokojni.

sprawa Bohdana hr. Ronikiera.

Dnia 5 września rozpoczęło się przed sądem warszawskim sensacyjna rozprawa przeciw hr. Ronikierowi i jego współwinikom, Feliksowi Zawadzkiemu i Antoniemu Siemińskiemu, oskarżonym o skrytobójcze zamordowanie w celach osobistych korzyści s. p. Stanisława Chrzanowskiego.

Akt oskarżenia, przygotowany w tej sprawie przez prokuratora, który przedstawia całą tę wstrząsającą tragedję bardzo szczegółowo, podajemy poniżej w dosłownym przekładzie.

Odкрыcie zabójstwa.

Dnia 13 marca 1910 roku, o godz. 7 wieczorem, numerowi utrzymywanych przez Feliksa Zawadzkiego przy ul. Marszałkowskiej pod nr 112 pokojów umebloowanych, Antoni Siemiński, zawiadomił stróża miejscowego, że w jednym z pokojów otruś się, czy też w inny sposób pozabawił życia jakiś gość. Stróż domu zawiadomił o tem naczelnika stroyi miejscowego, Kulickiego, który ze swojej strony dał znać o wypadku przełożonej władzy swojej. Wkrótce przybyli na miejsce: komisarz cyrkułu Szpiganowicz, pomocnik jego Gawryłowi, naczelnik wydziału śledczego Kowalik z referentem Kuratowskim, oraz władze sądowe.

W pokoju, oznaczonym nr 1, znaleziono istotnie na podłodze zwłoki jakiegoś młodego człowieka, w ubraniu uczniowskiem. Pod głową jego rozestany był niewielki dywan. Oczy nieznanego, z zastępy w nich wyrazem, przetrachca, oraz usta na pół otwarte, ręce zgięte i złożone na piersi. Głowa osta była we krwi, już szrpelej, tak, że na razie trudno było orzec, czy są na niej jakie rany. I dopiero po usunięciu włosów stwierdzono na głowie 20 ran w rozmaitych miejscach. Liczne ślady krwi znaleziono nadto na meblach i sprzętach w pobliżu zwłok, a dalej na drzwiach, prowadzących do kuryataryzka, łączącego pokój nr 1 z sąsiadującym, oznaczonym nr 2. Drzwi od schodów kuchennych zamknięte były na klucz, który leżał w znalezionej w pokoju czapce uczniowskiej z literami S. C. we wnętrzu. U nog trupa leżała niewielka gałuszka benz, a pod krzesłem, w oddaleniu jednego kroku od trupa, pięciostrawny rewolwer systemu Smitha i Wesson z literami W. K. na rękojeści, dwoma nabojami ostrymi, dwoma wystrzelonymi i pustym otworem dla piątego, którego jednak, mimo skrzętnych poszukiwań, nigdzie ani w mieszkaniu, ani też w zwłokach zabitego nie znaleziono. Na stole obok trupa, pokrytym białym obrusem, znaleziono kawałek rozbitego szklanki. Zarówno obrus, jak i inne przedmioty w pokoju tym pokryte były gęstą warstwą kopci, mimo że lampy w pokoju wcale nie było. W ubranii zmarłego znaleziono prócz chustki do nosa, zegarka z inicjałami S. C. oraz 52 kor. gotówką, list z datą 12 maja, pisany przez Bronisława Chrzanowskiego do naczelnicy Rudzkiej, zawiadamiający, że Stanisław Chrzanowski z powodu choroby nie mógł przez dwa dni przybyć do szkoły.

W sąsiadującym z nr 1 pokoju nr 2 śladów krwi nie znaleziono, stwierdzono jednak wielki nieład. Na nadnym z przedmiotów w numerze tym nie było śladów kopci, ale tylko na ścianie znaleziono lampę wypaloną do ostatka i całą pokrytą kopciem. Na cylindrze lampy znaleziono dobrze zachowane odciski palców. W szafie znajdującej się w pokoju tym, znaleziono tękę należącą z książkami szkolnymi i kajetami, należącymi, jak to widać było z odbitej na niej pieczęci, do Stanisława Chrzanowskiego. W tece tej znaleziono, między innymi, 23 ruble, 20 fotografy treści pornograficznej, 11 biletoów wizytowych z napisem „Stanisław Chrzanowski, właściciel majętku Tuczap“, 2 niewypełnione blankiety wekslowe, jeden na 50 a drugi na 100 rubli z porobieniami czerwonymi ołówkiem uważami na miejscu, w którym miał być podpis, pokwitowanie warszawskiego urzędu pocztowego na przekaz pieniężny na 75 rubli na imię Feliksa Zawadzkiego, oraz pokwitowanie na blankiecie firmowym pokojów umebloowanych Zawadzkiego tej treści: „Otrzymałem od Stanisława Chrzanowskiego rb. 80 za pokoje nr 1 i 2 od 9 marca do 9 kwietnia 1910 roku; za miesiące następane otrzymywać będę po 75 rubli. Wreszcie znaleziono jeszcze kopertę z żalobną owdką ze staraniem na niej wykaligrafowanym napisem: „Po mojej śmierci“. Wewnątrz koperty znajdował się list treści następującej z datą: Warszawa, 12 grudnia 1908 roku: „Zrozumiałem stopniowo wszystko; mam niegodnych rodziców, bez serca i sumienia. W domu na każdym kroku tylko fałsz i kłamstwo. Lepiej odebrać sobie życie, mam go już bowiem dosyć. Staś Chrzanowski“.

Na podstawie wszystkiego powyższego władze śledcze doszły do przekonania, że młodzieńcem, którego zwłoki znaleziono w pokojach umebloowanych Zawadzkiego, jest Stanisław Chrzanowski, uczeń szkoły realnej Wróblewskiego.

Obdukcya lekarska.

Dokonana nasajutrz obdukcya sądowo-lekarska zwłok Chrzanowskiego stwierdziła na głowie jego 20 ran formy trójkątnej. Zdaniem lekarza-eksperta, wszystkie rany te zadane zostały Chrzanowskiemu prawdopodobnie na dwa dni przed dokonaniem obdukcya jakimś tępym narzędziem formy trójkątnej.

Rany te spowodowały znaczny upływ krwi, który spowodował śmierć Chrzanowskiego. Bezwarunkowo zwłaszcza śmiertelną była rana w okolicy prawego ucha, która sięgała do mózgu. Żadnych ran postrzałowych ani jakichkolwiek innych uszkodzeń organów wewnętrznych nie stwierdzono. Lekarz wyraził dalej przypuszczenie, że, sądząc ze stanu skrzepnięcia krwi, zabójstwo dokonane zostało dnia 12 maja mniej więcej między godzinami 3 a 5 po południu, i że rany zadane zostały Chrzanowskiemu w pozycyi siedzącej.

Zeznania Zawadzkiego i Siemińskiego.

Właściciel pokojów umebloowanych, Zawadzki, oraz numerowi Siemiński na pierwsze pytania władz policyjnych co do okoliczności, towarzyszących ujawnieniu zabójstwa, oraz wynajmu pokojów, dawali odpowiedzi bardzo wymijające i sprzeczne. Rewirowemu Kulickiemu, który pierwszy przybył na miejsce wypadku, Zawadzki oświadczył, że w pokojach nr 1 i 2 pozabawił się życia jakiś bogaty obywatel ziemski, który przybył dnia poprzedniego. Zawadzki dowiedział się, jak twierdził, o samobójstwie około godz. 4 po południu, przez pewien czas jednak nie dawał o tem znać policji, nie wiedząc, co począć. Komisarzowi policji Szpiganowiczowi, pomocnikowi jego Gawryłowi i referentowi wydziału śledczego Kuratowskiemu, Zawadzki oświadczył, że zabitego nigdy przedtem nie widział, że wynajął on pokoje nr 1 i 2 dnia poprzedniego i że przy wynajmowaniu postawił jako warunek niezgodny, ażeby pokoje miały oddzielne wejście przez schody kuchenne, mówiąc, że przyjdzie do niego kobieta. Dla zameldowania dał bilet wizytowy, taki sam, jak znalezione w tece zabitego. Dnia następnego Zawadzki, widząc, że przybyły nie daje znaku życia i nie odpowiada na pukanie do drzwi, wszedł około godz. 6 wieczorem wraz z Siemińskim przez drzwi sąsiadującego z nr 2 nr 4 do zajmowanego przez gością pokoju, gdzie znalazł go nieżywym. Co do godziny wynajęcia pokojów w dniu 12 maja Zawadzki dawał sprzeczne i różne opowiadania. I tak Szpiganowiczowi mówił, że było to o godz. 2, pp. Kuratowskiemu, że po obiedzie, a Gawryłowi, że o godz. 10 i pół wieczorem.

Identyczne zeznania złożył Siemiński, który twierdził również, że ani on, ani Zawadzki Chrzanowskiego przedtem nigdy nie znał. Gdy Zawadzkiemu zwrócono uwagę, że zeznania jego sprzeczne są z zeznaniami dotąd danemi, z których okazuje się, że Chrzanowski wynajmował pokoje mieszczące, cofnął poprzednie opowiadanie swoje i oświadczył, że Chrzanowski istotnie wynajmował u niego od marca pokoje mieszczące i że przychodził od czasu do czasu po ukończeniu zajęć szkolnych, prawdopodobnie na schadzki. Równie sprzeczne były zeznania Zawadzkiego co do kopci, lampy, znalezionej na przedmiotach w pokoju nr 1, jak również co do gałuszki benz, znalezionej w nogach zabitego. Z początku zarówno Zawadzki jak i Siemiński twierdzili, że nic w tej sprawie powiedzieć nie mogą. Gdy jednak później w mieszkaniu, zajmowanym przez Zawadzkiego znaleziono cały bukiet buj, Zawadzki oświadczył, że bukiet ten dnia 12 maja zrana przyniósł postaniec miejski od Stanisława Chrzanowskiego z poleceniem umieszczenia go w zajmowanych przez niego pokojach, co też Zawadzki uczynił. Po ujawnieniu zabójstwa Zawadzki, bojąc się, że policya, znalazłszy bukiet, domyśli się, że pokoje wynajmowane były na schadzki miłosne, usunął go, przyczem przez nieuwagę opuścił jedną gałuskę w pokoju, w którym leżał zabity. Odpowiedział dalej Zawadzki, że już po ujawnieniu zabójstwa przyniósł lampę z pokoju nr 1 do sąsiadującego z nim nr 2. Wreszcie po długim wykręcaniu się Zawadzki przyznał się, że w czasie między ujawnieniem trupa a przybyciem policji zdażył zdjąć wiszący w korytarzu między nr 1 a 2 krwią zbrzyżany dywan, który następnie podłożył pod głowę trupa, gdy miano przystąpić do ogolenia jej.

Charakterystyka ofiary.

Dla sprawdzenia wiarygodności zeznań Zawadzkiego i Siemińskiego, przesłuchano krewnych, nauczycieli, oraz kolegów zabitego Stanisława Chrzanowskiego. Wszyscy oni z całą stanowczością stwierdzili, że przypuszczenie, iż Stanisław Chrzanowski utrzymywał mógł jakiś stosunek z kobietą, jest najzupełniej wykluczone. Według słów rodziców, Bronisława i Wandy Chrzanowskich, brata Jana i wujka Floryana Rakowskiego, Stanisław, najmłodszy z trojga rodzeństwa, był „oczkiem w głowie“ rodziców swoich, którzy oczekali go jaknajbardziej opieką i którym on ze swojej strony odplacał bezgraniczną miłością i zaufaniem. Młodzieniec, żyjąc ciągle w otoczeniu rodziców, towarzystwo których przekładał nad towarzystwo kolegów, w 17 roku życia zachował moralność i czystość dziecka. Taką samą charakterystykę zmarłego dali przełożeni jego w szkole, oraz koledy. Wszyscy oni stwierdzili, że Stanisław Chrzanowski był młodzieńcem wyjątkowo czystym moralnie. Poza tem Chrzanowski nie miał wprost możliwości uczęszczania do pokojów umebloowanych, wychodził bowiem sam, bez czyjegokolwiek towarzystwa tylko do szkoły, skąd wracał niezwłocznie po ukończeniu lekcyi. Domownicy Chrzanowskiego, jak np. kucharka, która objęła służbę na 5 miesięcy przed dokonaniem zabójstwa, stwierdzili, że nie było stanowczo wypadku, ażeby Stanisław spóźnił się kiedy ze szkoły na obiad, lub wyszedł z domu poza godzinami szkolnymi sam, bez towarzystwa rodziców. Nie było również, jak stwierdziła przełożona władza szkolna, wypadku, ażeby Chrzanowski opuścił kiedykolwiek lekce bez usprawiedliwienia nieobecność ze strony rodziców. Mając w domu wszystko, czego mu było potrzeba, nie potrzebował wcale pożyczać pieniędzy, zwłaszcza, że rodzice nigdy mu ich nie odmawiali.

Nowe zeznania Zawadzkiego i Siemińskiego.

Gdy Zawadzki i Siemiński przekonali się, że zeznania ich nie mogą zasługiwać na wiarę, wobec zgodnych i stanowczych zeznań najbliższych otoczenia Chrzanowskiego, zmienili je zasadniczo. — Zarówno wobec pomocnika komisarza Gawryłowa, jak i władz śledczych złożyli obaj bardziej szczegółowe zeznania, których potem już nie zmieniali do końca śledztwa pierwszostopowego. Opowiedzieli więc, że pokoje wynajęte zostały w końcu lutego 1910 roku miesięcznie przez jakąś nieznaną im kobietę. Dama ta oświadczyła miała Zawadzkiemu, że szuka dwóch pokojów, bezwarunkowo z oddzielnem wejściem, dla bogatego obywatela ziemskiego, Stanisława Chrzanowskiego, który od czasu do czasu, zawsze jednak we dniu, przychodził będzie tu na schadzki z pewną kobietą, przyczem jednak nie chce, ażeby obecność jego była komu wiadomą. — Obejrzawszy pokoje, oznaczone numerami 1 i 2, dama zebrała je za odpowiednią i natychmiast wręczyła Zawadzkiemu 80 rb. tytułem zadatku, poleca-

jąc jaknajprędzej urządzić mieszkanie według uzależnionych przez siebie wskazówek. Po upływie kilku dni ta sama dama przybyła znowu do pokojów umebloowanych, a przekonawszy się, że wszystkie jej polecenia zostały spełnione, dopłaciła 50 rubli, otrzymawszy pokwitowanie na 80 rubli, które później znalezione zostało w papierach Chrzanowskiego. Odechodząc, dama wzięła od Zawadzkiego klucz od schodów kuchennych. Później już jej więcej nie widział.

Po upływie kilku dni od czasu powtórnego bytności damy przybył do pokojów umebloowanych jakiś mężczyzna, lat około 40, wysoki, tęg, z krótko przystrzyżonymi radawami wąsami i śladami jakby od monokla na oku, i przedstawiający się Zawadzkiemu jako Stanisław Chrzanowski, kazał sobie pokazać wynajęte pokoje. Wprowadzony przez Zawadzkiego do nrów 1 i 2 zamknął się w nich na klucz. Opuszczając go godziło mniej więcej pokoje, kazał z nr 1 i 2 wynieść łóżko i wstawił na to miejsce kanapę. W kilka dni później mężczyzna ten przyszedł znowu, tym razem w towarzystwie postaćka miejskiego, który przyniósł wielki dywan. Dywan ten przybyły sam, bez pomocy Zawadzkiego i Siemińskiego, zawieszony na drzwiach, prowadzących z pokoju nr 1 na schody kuchenne. Później ani Zawadzki, ani Siemiński nie widzieli, przychodził bowiem rzadko i to zawsze niepostrzeżony schodami kuchennymi. Dnia 12 maja zrana przybył znowu niepostrzeżony do pokojów swoich i zadzwoniwszy wręczył Zawadzkiemu przez ledwie uchylone drzwi dla zameldowania bilet wizytowy Stanisława Chrzanowskiego, przyczem oświadczył, że tym razem zamierza przenocewać. Ani Zawadzki, ani Siemiński nie słyszeli w numerach, zajmowanych przez mężczyznę, żadnego podejrzanego hałasu, a gdy nastajutrz o godz. 5 po poł. weszli do pokojów, nieznanego już nie było, a w pokoju nr 1 leżał trup Stanisława Chrzanowskiego. Siemiński, potwierdzając zeznania powyższe, dodał tylko, że nie widział ani razu tajemniczego nieznanego i że był jedynie świadkiem bytności nieznanego damy w pokojach umebloowanych. (C. d. n.)

Sprawa placu Matejki.

Otrzymujemy następujące pismo: Dnia 29 b. m. udała się do wiceprezydenta miasta dra Szarskiego deputacya, przeszło 40 osób licząca, aby imieniem kilkunastu tysięcy obywateli i mieszkańców dzielnicy Kleparza aaprotestowała przeciw otwarciu szynku w domu p. Wimmera przy placu Matejki.

W deputacyi, którą prowadził ks. kanonik dr Kulnowski, proboszcz parafii św. Floryana, wzięli udział: radca dworu i dyrektor kolei Wł. Zborowski, poseł Ed. Zieleniewski, radcy miejscy: Zygm. Maywald, Mar. Starzewski, Kl. Dębicki, St. Drodowski, Andr. Guzikowski, star. insp. kol. Ed. Gorzecki, dyr. Parozyski i kilkadziesiąt urzędników kolei, oraz obywatele tej dzielnicy. Sprawa tak się przedstawia:

Na wiosnę w b. r. wniesiono do magistratu o pozwolenie na otwarcie r. stanęrcy i kawiarni w nowo wybudowanym domu przy placu Matejki, róg ul. Kurnicki. Wtedy obywatele tej dzielnicy mieszkający wnieśli do prezydium miasta przedstawiłenie, opatrzone przeszło 600 podpisami przeciw udzieleniu konsensu na ten cel, albowiem sąsiadstwo kościoła św. Floryana, szkoły wydz. św. Floryana i Zbigniewa Oleśnickiego, Akademii sztuk pięknych, dyrekcji kolei państw. i t. d. stanowczo przemawiały przeciw otwarciu kawiarni i szynków w tej ulicy. Prezydium miasta, a względnie komisya konsensowa odmówiły też pozwolenia interesowanemu w tej sprawie.

Tymczasem w miesiącu lipcu b. r. spostrzegli wszyscy ku wielkiemu zdziwieniu i zgorzeleniu, iż w tymże domu zamiast restauracyi i kawiarni, może jeszcze dość znośnej, otwarto prosty, czwartorzędny wyszynk wódek oraz innych alkoholi, przeniesiony z dalszego domu. Dlatego też w przemówieniach swoich podnieśli w słowach wymownych w deputacyi udział biorący, w szczególności ks. dr Kulnowski, radca dw. Zborowski, radcy: Starzewski, Drodowski, Maywald, Dębicki, iż zarządzenie magistratu dotknęło wszystkich tutaj obywateli i mieszkańców w najbliższych uczuciach.

Szynk, otwarty w pobliżu pięknie odnowionego i liczenie uczęszczanego kościoła św. Floryana, relikwiarza nabożeństwu i uraga wprost uczuciom religijnym. Młodzież szkoły św. Floryana, dochodząca obecnie do 1.600 głów w szkole wydziałowej, przemysłowej uczn., masarskiej, stolarskiej, ślusarskiej, i awiatobolowej, ma ciągle naprzeciw gorszący przykład alkoholików, krzyków piąkających, a często awantur, bitek i t. d. Urzędnicy kolejowi, mający w tym samym domu, gdzie szynk, biura na I, II, i III piętrze w liczbie około 200 osób, narazeni są na przykrości epotykania w tej samej sieni wchodowej osobników nietrzeźwych, z szynkowni wychodzących, a służba niższa ma sposobność zaniedbywania służby i tracenia czasu w szynku.

Ponad to, ośdak na placu Matejki stanął pomnik grunwaldzki, wyraz naszej bohaterkiej przeszłości i chwaly, kiedy też z tego powodu zniszono postój fur i t. d., a plac pięknie uporządkowano — przyrzekł pan prezydent miasta, iż nie tylko nowe szynkowni otwierać się nie będzie, ale nawet istniejące w liczbie około sześciu, przeniesie się powoli w inne strony.

Tu bowiem teraz przybywają codziennie z całej Polski liczne pielgrzymki młodzieży szkolnej, włościan i ludu, aby tu pokrzepić ducha i nabrać otuchy i siły do dalszej walki w każdym zakątku ojczyzny naszej, tu dają obcy przybysze z innych krajów, a nawet z za morza, aby poznać naszą przeszłość i obecną kulturę, tymczasem znieważa się ją szynkowniami.

Dlatego też wystąpił obywateli upraszając prezydium miasta jak najusilniej, stanowczo o bezwarunkowe cofnięcie pozwolenia na szynk w domu p. Wimmera, gdyż, w razie przeciwnym, nie biorąc odpowiedzialności za następstwa, jakie może spowodować lekceważenie, poniewieranie najświętszych naszych skarbow przez jednostek, demoralizująca apoplezność dla osobistego zysku.

— Pan wiceprezydent, wysłuchawszy deputacyi, przyrzekł zwołać komisję konsensową w tej sprawie.

J. Parczyński.

Przy grach i zabawach, składkach i zapisach pamiętajmy

o Towarzystwie „Szkoły ludowej“

Kronika

Krakow, 31 sierpnia.

Po wakacjach. Wakacje, a w Krakowie t. zw. „sezon martyw”, należą już do przeszłości...

Rok szkolny znacznie się w szkołach niższych nabożeństwem dnia 1 września b. r. w średnich d. 3 września.

Z okazji nowego roku szkolnego nasuwa się jedna ważna sprawa. Oto od szeregu lat o tej porze apeluje się i słusznie tak do rodziców jak i do młodzieży...

Niech te tysiące koron, które wydajemy na przybory szkolne z nowym rokiem szkolnym, pozostaną w kraju...

Odjazd arcyksięcia Fryderyka z Krakowa. Dzisiaj o godzinie 2 minut 30 odjechał arcyksiążę Fryderyk pociągiem pospiesznym do Wiednia.

Sprawy miejskie. Wczoraj odbyło się posiedzenie sekcji ekonomicznej, która imieniem Rady miasta zatwierdziła linię regulacyjną części ul. Bożej...

Brody, 30 sierpnia. (Zamknięcie szkół ludowych. — Kurs krawiectwa.)

Wskutek grasującej tu szkarlatyny tak w mieście jakoteż w powiecie zarządziła Rada szkolna okręgowa na wniosek fizyka pow. przedłożenie...

Rada szkolna krajowa zarządziła, by w najwyższych klasach tutejszej szkoły wydziałowej tj. w 4 i 5 klasie zaprowadzono powiższymi...

V zjazd delegatów krajowego Związku nauczycielstwa ludowego w Galicji odbędzie się w sobotę dnia 9 września 1911 w sali Rady miejskiej...

Z teatru w parku krakowskim. Sobotnia premiera waleśnie na repertuar trzechaktową krotoczwłokę Z. Przybylskiego p. t. „Wykradziony żon”. Udział bierze akt personalny artystyczny.

Wypadek przy pracy. Dzisiaj rano wpadł robotnik Wojciech Gawel, zajęty rozwożeniem węgla, do głębokiej piwnicy pewnego domu przy ul. Kupa...

Przejechanie. Dzisiaj przed południem zgłosił się na pogotowie ratunkowe rolnik z Czyżyn Józef Adamczyk, którego przejechał na ulicy wóz magistracki.

Z kraju.

W posęgu za włamywaczami. Z Wadowiec donosił policji, że onegdaj zakradli się nieznanymi sprawcy do dworu w Witowicach, a rozbijawszy kasę wertheimowską, zabrali 1500 koron gotówką...

Tarnów, 30 sierpnia. (Teatr „Nowości”. „Poradnik ogrodniczy”. Prywatne żeńskie gimnazjum realne.)

W swoim artystycznym tournée po Galicji krakowski Teatr „Nowości” zawadził o nasze miasto i w sali „Sotola” dał dwa przedstawienia.

„Poradnik ogrodniczy”, organ Towarzystwa ogrodniczego w Tarnowie, w numerze sierpniowym daje kilka doborowych, popularnie napisanych artykułów...

Z kroniki „Cudów”. Z Kolbuszowej piszą: W powiecie od kilku tygodni obiega wiadomość, jakoby we wsi Krządky na polanie, wśród lasów w studni pojawił się cudowny obraz Matki Boskiej.

Wiesć o „cudzie” opiera się na opowiadaniu dwóch dziewcząt, które utrzymują, że w dniu 2 lipca widziały na powierzchni wody studzienki obraz Matki Boskiej Częstochowskiej...

„Mimo tak niepewnej podstawy całej wieści — „cud” zyskuje coraz większą wiarę w włościan okolicznych. Podniecone ciekawością i niezwykłą pogłoską gromady ludzi pielgrzymują do Krządky...

Przemysł. (Awantury uliczne. — Policja wojskowa.) Wspomniany onegdaj wypadek uliczny z poranionym do krwi włościaninem, przyczem dowodem okazało się, iż policja wojskowo-rządowa zupełnie nie odpowiada dzisiejszym wymogom bezpieczeństwa publicznego...

Dom polski w Berlinie. Z okazji otwarcia w Berlinie polskiej wystawy przemysłowej, zawiązała się tam spółka budowlana, która wzięła sobie za zadanie wybudowanie Domu polskiego, wedle planów architekta p. Edmunda Pitaka.

Ze święta.

Simulowana kradzież obrazu. Sprawa kradzieży „Giocondy” wywołała w Kopenhadze ściganie następujące: Ażby odnowić, że gamera obrazów w muzeum narodowym w Kopenhadze nie jest należyście strzeżona...

Bar. Gautsch jedzie do Budapesztu. Wiedeń. Prezydent ministrów bar. Gautsch udaje się d. 4 września po południu do Budapesztu, celem złożenia wizyty prezydentowi ministrów Khuenowi i innym węgierskim ministrom z okazji objęcia urzędu.

Rokowania francusko-niemieckie. Paryż. „Temps” donosząc o powrocie Cambona do Berlina, pisze, że porozumienie w sprawie Maroka zawsze będzie od odpowiedzi Niemiec. Francja jest przekonana, że Niemcy dążą do uczciwego porozumienia i wiedzą, jaką cenę Francja zapłacić za to może.

Król Piotr w Rosji. Budapeszt. Specjalny pociąg z królem Piotrem, ks. Aleksandrem i księżniczką Heleną, wczoraj przejechał tędy w podróży do Peterhofu.

Król rumuński w Konstantynopolu. Konstantynopol. Następca tronu Jusuf Izzedin telegrafował do sultana, że król rumuński Karol ma zamiar odwiedzić na wiosnę sultana.

Poszukiwanie „Giocondy”. Nowy Jork. Władze portowe otrzymały polecenie pilnego zwracania uwagi na wszystkich podróżnych, przybywających do Ameryki; — pewien bowiem zbieracz zabytków sztuki, podejrzany o kradzież „Giocondy”, znajduje się w drodze do Ameryki.

Rezerwy drożdżiżane. Paryż. W St. Quentin 1500 pomocników tkackich napadło na stragan handlarzy masłem i jajami z powodu wysokich cen i zniszczyło znaczną ilość towaru.

Francuzi w Maroku. Paryż. Z Wersalu donoszą, że dwie kompanie inżynierów odczochają do Maroku dla budowy kolei z Casa Blanca do Rabat.

Zawalenie się mostu. St. Moritz. Według ostatnich doniesień, przy zawaleniu się mostu kolo Breil, zginęło dwunastu robotników, a sześciu zostało ciężko rannych.

Zabójstwo. Berlin. W miejscowości Weiswasser policyant Danabitz chciał aresztować niejakiego Jurkego. Aresztowany Jurko dobył rewolweru i dwoma strzałami położył trupem policyanta Daubitz, a drugiego ciężko zranił.

Cholera. Tryest. Woznica Jan Babuder zachorował wśród objawów cholery.

Badapeszt. Do wczoraj wieczorem nie zaszła tu żadna nowa wypadek cholery.

Marmorosz Sziget. Przybył tu z Rosji Cyryl Golecznik zachorował wśród podejrzanych objawów. Pociąg dezynfekowano.

Konstantynopol. Cholera wzmagą się. Oficjalnie stwierdzono wczoraj 59 wypadków.

Gielda warszawska. Warszawa, 31 sierpnia. 4-procentowa renta rosyjska 93/60 rb.; premiówka z 1864 roku — 1/2 rb.; premiówka z 1866 roku — 1/2 rb.; obligacje m. Warszawy 90/80; 6-proc. pożyczka rosyjska i emisji 96 — 1/2 rb.; 5-proc. pożyczka II emisji 97/50; salchockie 330 — 1/2 rb.; 4-proc. pożyczka III emisji 96/10; 4-proc. pożyczka IV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka V emisji 96/10; 4-proc. pożyczka VI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka VII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka VIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka IX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka X emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka L emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka L emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka L emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka L emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka L emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka L emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka L emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka L emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka L emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXVIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka LXXXIX emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XL emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLI emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIII emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLIV emisji 96/10; 4-proc. pożyczka XLV emisji 96/

Wiolenczela

w dobrym stanie, ograna, do sprzedania. Władomość w handlu p. A. Suskiego, Grodzka. 6562

Osoba

młoda, inteligentna, poszukuje posady do samostannego zarządu u starszego, inteligentnego mężczyzny na wyjazd, Alina post. rest. Kraków. 6571

Pensjonat

dla uczniów szkół średnich

Antoniego Lekszyckiego

(Plac Maryacki L. 9, II p. Dom p. Czynciel.) przyjmuje zgłoszenia na przyszły rok szkolny. Siedmiu wychowanków zakładu złożyło w ostatnich dwóch latach egzamin dojrzałości z pomyślnym wynikiem, dwóch z odznaczeniem.

Wszelkich wyjaśnień udziela się listownie, lub ustnie w pensjonacie od godz. 11 do 2 w południe. Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc w zakładzie, pożądaną są wcześnie zgłoszenia. 6368 2 11

Pokój

sawalerski, umeblowany, z obsługą, dla jednego lub dwóch panów, każdego czasu do wynajęcia. Ogłędka można od 9 do 1 przed południem. Może być z utrzymaniem. Pędzichów Bozna I. 2, II p. 6568 1 3

W czwartek 1910 r.

ograbiono na stacji Kraków patent mistrziny warszawskiego cechu krawców, wydany 23 marca 1897 r. pod pozycją 190/590 na imię Maryi Maciejowskiej. Znalazca taskawie zwrócił Kraków, Kołtāja 3, I p., lewo. 6548 1 3

w Gimnazjum

prywatnym meskiem

prof. Stan. Jakubskiego

rozpocznie się nauka szkolna dnia 11 września. Zakład posiada prawa szkół publicznych. — Liczba uczniów ograniczona. — 5896 11 14

Rynek 17.

Kto udziela

konwersacji niemieckiej za przystępną cenę? Zgłoszenia pod M. K. 18 poste rest. Kraków, najpóźniej do 2 września. 6569

Rodzina

izrael, inteligentna, bezdzietna, przyjmie na stałe z utrzymaniem chorego lub choreczkę, tylko z dobrej rodziny. Od 1 września do odstąpienia również pokój dla pani lub pana. Zgłoszenia: Rakowicka 4, parter, na prawo. 6551 1 2

Potrzebna zdolna podrečna do krawieczyzny. Ul. Kołtāja 3, I p., lewo. 6549 1 2

METODĄ BERLITZA

działają lekcji osobnych i zbiorowych:

Francuz z wyższ. wykształ.

Anglik z wyższ. wykształ.

Niemiec z wyższ. wykształ.

Kraków, św. Jana 3, I p. 6036 14 0

Krajowe, dobrze rozwinięte Towarzystwo ubezpieczeń, operujące w

dziale życiowym i posagowym, zamierza urządzić lokalne agencje we wszystkich większych miejscowościach Galicji i poszukuje w tym celu stosownych reflektantów pod bardzo korzystnymi warunkami. — Zgłoszenia tylko listownie ludzi fachowych z podaniem dotychczasowej czynności i osiągniętych rezultatów, jakoteż ludzi niefachowych, lecz dobrze poleconych pod „R. H. 6559” przyjmuje Administracja „Nowej Reformy”. 6559 1 2

Internet dla panien Moll-Dalmer

dypł. nauczycielka do nauki gotowania i gospodarstwa dom. Wiedeń, VIII, Wickenburggasse 3. Telefon 18023.

w połączeniu z zakładami naukowymi Schwarzwald tudzież z innymi szkołami.

Truskliwa opieka, dobre, staranne wychowanie. Piękne, przewiewne pokoje. Ceny umiarkowane. Przyjęcie na cały rok szkolny, tudzież na czas krótszy. Prospekty w internacie, VIII, Wickenburggasse 3 i w zakładach naukowych Schwarzwald, I, Wallnerstrasse 2. 6540 1 6

Wspólnika

z kapitałem od 10—15 tysięcy koron do bardzo rentownego interesu przyjmie dobrze rozwinięta firma. Reflektuje się tylko na katolika. Zgłoszenia listownie pod „Wspólnik” przyjmuje z grzesnością Dom handlowy A. Bilinski w Krakowie. 6570 1 3

ARGUS

pierwsze galicyjskie koncesjonowane Przedsiębiorstwo detektywów prywatnych pod dyrekcją Wiktora Kowalskiego w Przemyslu, Rynek 10, Telefon 205,

astała fakty i szczegóły, sprawdza zeznania i zapodania, inwigiluje osoby, wyśledza sprawców i zaginione osoby, bada majątek, posagi i t. p. śledzenia szczegółowo i dyskretnie. 1899 78 0

M. Beyer i Spółka

Kraków, Sukiennice 12—14.

Skład płócien i bielizny — damskiej, męskiej i dziecinnej. — — — — — Całe wyprawki dla młodzieży szkolnej są gotowe na składzie. 6099 4 6

Dla stalego lokatora do wynajęcia pokój umeblowany z osobnym wejściem, światłem elektrycznym i użyciem łazienki, przy ul. Boberowskiej 1. 7, III p. 6572 1 2

W zarządzie lasów w Wierchosławicach, p. Bogumitowice, jest do obsadzenia dla nieżonatego leśnika posada

adjunkta leśnego

Do podań należy załączyć odpisy świadectw, których się nie zwraca. 6556 1 3

Kamienicy większej, dobrze zbudowanej, oraz parcel, poszukuje

w Wielkim Krakowie o obszarze od 600 sążni do kilkunastu morgów. Zgłoszenia z podaniem ilości ubikacji, obszaru, dokładnego położenia, ostatecznej ceny i obciążenia hipotecznego, pod Mieczysław Kowalski poste restante Kraków, tylko za okazaniem kwitu. 6580 1 6

Praktykant

z ukończoną II kl. gimnazjalną, znajdzie umieszczenie w handlu Kurkiewiczza, Mały Rynek. 6133 3 4

Pierwszorzędne Tow. ubezpieczeń na życie poszukuje rutynowanego

podróżującego inspektora

za stałą pensją, dyetami i prowizją. Dyskrecja zapewniona. Reflektanci, mogący się wykazać wydatną działalnością w dziale ubezpieczeń życiowych, nadesłać zgłoszenia pod „Inspektor” do Administracji „N. Reformy”. 6558 1 2

Studentów

z niższych klas przyjmują tylko z dobrych domów, dając gwarancję najlepszej opieki. Zgłoszenia: Łobzowska 7, parter. 6160 5 6

Większe przedsiębiorstwo

poszukuje inteligentnego zastępcy na prowincję dla artykułu domowego. — Stała pensja początkowo 120 koron miesięcznie i diety.

Kandyda wymagana. Oferty pod F. R. 200 poste restante Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego. 6550 1 3

Przyjmuje się

pp. studentów lub panienki ze szkół średnich. Opieka troskliwa. Pomoc naukowa na miejscu. Karmielicka 22, II p. na lewo. 6015 6 9

Powozy półkryte

używane i wózki kryte, nowe, poleca firma S. Mudry, Kraków, Franciszkańska 4. 6040 5 6

Zegarki, zegary, budziki
najlepszej jakości, poleca i naprawia
prawia 6 100

J. Płonka, ul. Szewska 4.

Uczeń

znajdzie umieszczenie w Cukierni Lwowskiej J. Michalika. 6104 6 10

Panna potrzebna

do ekspedycji sklepowej, władająca dobrze językiem niemieckim. Cukiernia Lwowska, J. Michalik. 6103 13 25

Panienci uczęszczające do szkół średnich znajdują umieszczenie z całym utrzymaniem, na żądanie fortepian, troskliwa opieka zapewniona, przy ulicy Kremowskiej. Bliska wiadomość: R. Roskowna, Karmielicka 34, skład nafty. 6142 10 10

Praktykant

zamieszkuje znajdzie umieszczenie zaraz w handlu pod firmą Wojciech Olszowski, Kraków, Mały Rynek, róg ul. Szpitalnej. 6199 5 5

Miód patoke

kruczyjny i deserowy w 5 kl. puszkach po 7 K 50 h oplatnie wysłał ks. Wł. Mikitka, proboszcz w Kupeyńcach, poczta Denysów. 6114 6 0

Przewyborne winogrona stołowe

wprost z pnia, lub bardzo piękne braskwinie, 5 kg za 3 K, wyborne jabłka stołowe, gruszkę soczyste, śliwki, za 2-50 wysłał Jenő Müller, właściciel winnicy, Kiskunhalas, Węgry. 6180 10 10

Prywatne Seminarium naucz. żeńskie z prawem publiczności

Sebaldy Münnichowej

w Krakowie - - - ulica Radziwiłłowska 13

1. Cztery kursa równorzędne kursom Seminarium rządowych.
2. Kurs przygotowawczy dla uczennic, którym brak wieku lub odpowiedniego przygotowania.
Z początkiem września 1911 r. otwiera się dla uczennic tegoż Zakładu

Internat

Dom osobny, tylko dla celów Zakładu przeznaczony, urządzenia odpowiadające najnowszym wymogom higieny, oświetlenie elektryczne - łazienka itp. Regulamin dąży do wyrobienia charakteru i samodzielności. — Ceny umiarkowane. — Zgłoszenia ustne i pisemne przyjmują i udziela bliższych wiadomości zarząd Zakładu: ul. Radziwiłłowska 26, parter w godzinach przedpołudniowych od 9—12. — Wpisy powakacyjne rozpoczyna się 29 sierpnia. — Egzamina wstępne odbywać się będą 1 i 2 września. 5192 16 17

! Na sezon jesienny i zimowy !

poleca

„SZATNIA“

Spółka z ogr. odp.

Kraków - - - - ulica Sławkowska L. 14

magazyn obficie zaopatrzony w wszelkiego rodzaju ubrania męskie, oraz uniformy dla P. T. Studentów.

Ceny nader niskie. Materiał doborowy.

6541 **Specjalność firmy — ubrania sportowe.** 1 0

W Zakładzie wojskowo-naukowym

emeryt. Majora **A. Kornbergera** i **K. Moscheniego** rozpoczynają się dnia 1 września nowe kursa do

Egzaminu inteligencyjnego

nauki prywatnej do wszystkich klas szkół średnich i do matury. — Kursa przygotowawcze do

- - Egzaminu kadeckiego - -

dla Aspirantów z ukończoną szkołą średnią lub z egzaminem inteligencyjnym, rozpoczynają się 1 października i trwają cały rok. Po złożeniu egzaminu aspiranci mianowani zostają natychmiast kadekami. — Dotąd zdali ten egzamin wszyscy uczniowie Zakładu z pomyślnym rezultatem. 6101 5 5
Dla zamiejscowych wygodny Pensjonat. Wiadomości udzieli Dyrekcja Zakładu w Krakowie, „Willa Wencya”.

Szkola przygotowawcza

do egzaminu z rachunkowości państwowej i ogólnej, zdanego w c. k. Namieśtnictwie, jakoteż z buchalterii, zdanego w c. k. Akademii handlowej, pod kierownictwem

HENRYKA GOTTLIEBA

zaprzysiężonego rzeczoznawcy ksiąg handl. c. k. Sądu kraj., zamieszkałego w Krakowie, przy ul. Dietwskiej 1. 68. Telefon 1137, udziela również nauki listownej z wyżej wymienionych przedmiotów, jakoteż nauki prawa wekslowego, korespondencji handl., rachunków kupieckich, bankowych (tak w języku polskim jak i niemieckim) i kaligrafii. **Otwarty został również kurs nauki pisania na maszynie i powielania pism. — Za korzystny rezultat ręczy się.** 6547 Dla pań osobne godziny. 1 5

Studentci

szkół średnich znajdują wygodne umieszczenie wraz ze staranną i troskliwą opieką, fortepian na miejscu. Wiadomość: Grabowskiego 1. 4, I p., na prawo. 6200 5 5

Wpisy

na przyw. lekcje zbiorowe, przygotowujące do matury seminaryjalnej (kurs jednoroczny i dwuletni), przyjmują codziennie od godz. 10—12 i 3—5 **Matylda Szremerówna**, Kraków, ulica Stachowskiego 12, I p. — Nauka rozpoczyna się dnia 2 września. Liczba uczennic ograniczona. 6298 3 10

Panienci

uczące się znajdują pomieszczenie i opiekę. Karmielicka 50, miesz. 8. Referencje poważne. Porozumieć się można od godz. 2—6. 6227 4 6

Pożyczki osobiste

na 4 do 6% od 200 kor. począwszy, bez poręczycieli, na raty miesięczne po 4 kor. dla osób każdego stanu, szybko i dyskretnie przeprowadza Filip Feld, Dom bankowo-giełdowy, Budapest VII, Rákoczi-ut. Nr. 71. 6144 8 8

Nadszedł duży transport porcelany karlsbadzkiej

i rozmaitości, które się sprzedaje na wagę po cenie dawniejszej.

M. ZANGEN

6129 ul. Sławkowska 31. 3 8

Panna

(izraelitka) znajdzie posadę w biurze przedsiębiorstwa. Wymaga się: znajomości polskiej buchalterii, języka polskiego i niemieckiego oraz ładnego i wyrobionego pisma. Pierwszeństwo ma panna z odbytą już praktyką biurową. Oferty w języku polskim i niemieckim pod 6. 21 poste restante Kraków. 6265 3 3

Gazowe świeczniki i lampy

kupi Stowarzyszenie gospodnio-szynk., ul. Powiśle 1. 3. 6270 3 4

Miodobranie

rozpocząłem. Teraz miód najlepszy, aromatyczny, bardzo dobry w smaku, karacyjny lipowy, 5 kg blaszanka K 7.—. Masło stolowe codziennie świeże, 5 kg paczka K 12. Wysłała za załączką J. M. Farba, Podhajce 76. 5622 16 100

Ważne!! S. Katzner, Dietla 77.

kupuje po najwyższych cenach używane garderobę męską i damską, jakoteż futra, meble i t. p. Zawiadomienie korespondentką wystarczy. 5829 12 20

Agenci

i ludzie prywatni, mający rozległe stosunki w sferach prywatnych, zarabiają łatwo miesięcznie od 200 do 400 koron, przez sprzedaż bardzo pokupnego przedmiotu. Listowne zapytania tylko polskie: A. Raciborski, Budapest, VII, boulevard Elisabeth 48. 6254 2 4

Przyjmę na mieszkanie

dwoch Panów z całym utrzymaniem. Pokój z osobnym wejściem. P. P. studenci znajdują umieszczenie wraz z utrzymaniem i troskliwą opieką. Warunki przystępne. Ul. Szlak 1. 7, II piętro, na prawo. 6235 5 6

Studenci

z inteligentnych rodzin znajdują pomieszczenie z wzorową opieką i nauką pod kierunkiem biologicznego pedagoga. Na żądanie konwersacja niemiecka. Wiadomość: Cholewowa, Tarbowska 3, Kraków. 6293 3 3

Ucznia

na stancję przyjmę. Wiadomość: Karmielicka 35, III p. 6310 5 0

Trzy pokoje

przedpokój i kuchnia na I piętrze przy ulicy Starowińskiej 49, do wynajęcia od 1 października b. r. 6309 3 3

Ogród Wozków, p. Potok Złoty

rozsyła jabłka letnie, papierówki po 30 hal., gruszkę po 50 hal. za 1 kg. 6324 3 4

Powóz

półkryty, najnowszy fason, oliwny, wachlarze skórzanne, omnibusik na 6 lub 8 osób, z budą płocienną, wózki zwykłe i resorowe, elegancki fiakon-kuczer, do sprzedania w pracowni powozów Stan. Sadowińskiego w Podgórzu, ulica Kalwaryjska 74—76. 6328 3 6

Pokoje dla przyjezdnych

i na czas dłuższy, z utrzymaniem lub bez. Kraków, Krupnicza 10, 6354 2 6

W pierwszej koncesjonowanej przez c. k. Namieśtnictwo Szkole kroju i szycia

przy ul. św. Krzyża 1. 7. Kurs najtaniejszego, francuskiego kroju, systemu Worth'a, zaczyna się dnia 4 września. Dla niezamożnych pań i panienek warunki znizzone. Zgłoszenia i wpisy przyjmują się codziennie od 9 rano do 12 i po południu od 3 do 6. 6379 2 3

Wózek

nowy na resorach w najnowszym fasonie jest do sprzedania przy ul. Nowowiejskiej 1. 47. Wiadomość w pracowni stelmachskiej Jana Delkowskiego w Krakowie. 6378 2 3

Do wynajęcia

pokój z balkonem; może być dla ucznia z zamieszkałego domu, z całym utrzymaniem z pomocą w nauce, u byłej przełożonej pensji. Fortepian w miejscu. Wolska 32, II piętro, naprzeciw Sokoła. 6367 4 6

Uczniowie szkół średnich

znajdą umieszczenie w inteligentnym domu urzędniczym. Opieka macierzyńska, wikt wzorowy, warunki przystępne. Zgłoszenia: Floryańska 1. 4, II p., drzwi Nr 4. 6388 3 3

Do sprzedania

ścianka z lustrem do przedpokoju, druga ścianka do przedziałania pokoju, figura ozdobna z postumentem, maszyna do pisania, kilkanaście różnych maszyn do szycia, lustra, stoły, nocne szafki, kanisze i różne meble, obrazy olejne, z powodu zmiany lokalu wysprzedaje bardzo tanio. Katolicki handel Kraków, ul. św. Jana 1. 14, sklep. 6360 3 15

Poszukuje się kilku zdolnych agentów kat. za wysoką prowizję. Wiadomość: Kraków, Miodowa 45. 6367 3 3

Po najwyższych cenach kupuje ubrania męskie itp. M. Schwarz, Kraków, ul. Estery 11. Kartka wystarczy. 5424 16 20

Lando

używane, w bardzo dobrym stanie, tanio do sprzedania w pracowni powozów Stan. Sadowińskiego, Podgórze, Kalwaryjska 1. 74—76. 6329 2 6

Nowe kursa przygotowawcze

do egzaminu z buchalterii kupieckiej pojed. i podw., składanego w c. k. Akademii handlowej w Krakowie (lub we Lwowie), tudzież do egzaminu z rachunkowości państwowej, składanego we Lwowie, rozpoczynają się dn. 9 września b. r.

w Szkole buchalterii Stanisława Burnatowicza w Krakowie, ul. Floryańska 1. 55, I p. Telefon Nr 2113.

P. T. Kandydaci i Kandydatki chcące te egzamina złożyć w najbliższym terminie, winni się już na ten kurs wpisywać, ze względu na ograniczoną tylko ilość słuchaczy, która może być przyjęta. 6346 4 0

Wpisy przyjmuje i informacyj udziela obsłobię kierownik kursu, codziennie w godzinach popołudniowych od 3—4, w innych zaś godzinach personal Biura buchalteryjnego, w Krakowie, ul. Floryańska 1. 55, I p. Telefon Nr. 2113.

Wyprawy

dla 6273 4 10

Młodzieży szkolnej

poleca

RAZIMIERZ NIESIOŁOWSKI

Kraków, Sukiennice 1. 24, 25.

!! CENY BARDZO NISKIE !!

Młody i energiczny Polak poszukuje zastępstw na Czechy. Zgłoszenia pod: „Polak” przyjmuje biuro ogłoszeń Haasenstein & Vogler, Praha, Vacl. nám. 6381 2 2

Pod troskliwą opieką rodzicielską i ściśle nadzorem pedagogicznym przyjmie dwóch uczniów szkół ludowych lub średnich w wieku od 8 do 16 lat. 6294 3 4
Pomoc w naukach, a na żądanie lekcje muzyki zapewnione.

Józef Parczyński

Dyrektor szkoły wydziałowej im. św. Floryana w Krakowie, pl. Matejki 11.

Na pensję

przyjmie panienki, zapewniając im troskliwą opiekę, wdowa po adwokacie (izr.) fortepian w domu. Tamże pokoje z całym utrzymaniem lub bez. Również wydaje się obłady. Wiadomość ul. Pańska 9, II p., drzwi na lewo. 6393 2 6

Poszukuje

życia w domach prywatnych krawców, ulica Stolarska 11, II p., I drzwi na lewo. 6396 2 3

WDOWA po c. k. urzędniku przyjmie na utrzymanie studentów z niższego gimnazjum. Fortepian w domu. Konwersacja niemiecka i pomoc w nauce bezpłatnie. Wiadomość: Kraków, ul. Stachowskiego 10, II p., na prawo. 6398 3 3

Piękną, 2 letnią

dziewczynkę oddam za swoją. M. P. poste restante Kraków. 6400 3 3

Motor

bezczynny w dobrym stanie, o sile 4 koni, jest tanio do nabycia u Antoniego Kaszelnika w Zywcu. 6397 2 3

Lokalu

na zakład przemysłowy poszukuje się od 1-go kwietnia 1912. Blizsze wyjaśnienia pod Zakładem repr. art. „Zorza”, w Krakowie, św. Krzyża 7. 6401 3 3

Chłopca do praktyki

do działu fotografii reprodukcyjnej poszukuje Zakład „Zorza”, w Krakowie, św. Krzyża 7. Obecni z fotografią mają pierwszeństwo. 6402 3 3

Do wynajęcia

5 lub 4 pokoje, pokój dla służby,